

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту і логістики

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА:
Бізнес-планування як інструмент досягнення стратегічних
цілей підприємства

Головний керівник – д.е.н., проф. Ірина СЕДІКОВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему: Дослідження передумов бізнес-планування в управлінні
підприємством

ЩИФР КРБ. МІЛ.1.80-03.28.4

Здобувач Артем АРМАШ

Керівник к.е.н., доц. Василь МУЖАЙЛО

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 17.05.2023 р., протокол № 15

Завідувач кафедри менеджменту і логістики _____Ірина СЕДІКОВА

(підпис)

Одеса – 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Актуальність. Належне створення, подальше функціонування та розвиток кожного суб'єкта господарювання потребує ретельного планування. Особливо важливим є розробка бізнес-плану для детального попереднього аналізу та прогнозування перспектив підприємницьких проєктів, особливо при започаткуванні нового напрямку чи виду господарської діяльності або створенні стратегічного сектору підприємства. Бізнес-планування господарської діяльності набуває особливого значення на сучасному етапі розвитку економіки. Це пов'язано з тим, що об'єктивно зростає потреба в більш детальному та комплексному впровадженні сучасних елементів планування для забезпечення виживання та запланованої конкурентоспроможності підприємств.

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ» розглянуто сутність бізнес-планування в управлінні організацією та основні передумови його здійснення та проаналізовані підходи та методологію до створення бізнес-планів на підприємстві.

У другому розділу «РОЗРОБКА ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ БІЗНЕС ПЛАНУ ЗА СТАНДАРТОМ UNIDO» розкрита бізнес ідея проєкту, проведено діагностику зовнішнього середовища функціонування підприємств хлібопекарної галузі, окреслено проблеми галузі, здійснено оцінку конкурентного потенціалу підприємства, яке досліджується.

У третьому розділі «ФІНАНСОВИЙ ПЛАН БІЗНЕС-ПЛАНУ З ВПРОВАДЖЕННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ» проведено опис проєкту з впровадження ресурсозберігаючих технології на ПП «Хаджибей 2005» та розраховані показники економічної ефективності проєкту.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 71 сторінок, 19 таблиць, 9 рисунків. Перелік посилань нараховує 32 найменування.

Ключові слова: : бізнес-план, міжнародні стандарти, бізнес-планування, бізнес-ідея

SUMMARY

Topicality. Proper creation, further functioning and development of each economic entity requires careful planning. The development of a business plan is especially important for a detailed preliminary analysis and forecasting of the prospects of entrepreneurial projects, especially when starting a new direction or type of economic activity or creating a strategic sector of the enterprise. Business planning of economic activity is of particular importance at the current stage of economic development. This is due to the objectively growing need for more detailed and comprehensive implementation of modern planning elements to ensure the survival and planned competitiveness of enterprises.

The first chapter "THEORETICAL BASICS OF BUSINESS PLANNING" examines the essence of business planning in managing an organization and the main prerequisites for its implementation, and analyzes the approaches and methodology to creating business plans at an enterprise.

In the second chapter "DEVELOPMENT OF SEPARATE SECTIONS OF THE BUSINESS PLAN ACCORDING TO THE UNIDO STANDARD", the business idea of the project is revealed, the external environment of the bakery industry is diagnosed, the problems of the industry are outlined, and the competitive potential of the enterprise under investigation is assessed.

In the third chapter, "FINANCIAL PLAN OF THE BUSINESS PLAN FOR IMPLEMENTATION OF RESOURCE-SAVING TECHNOLOGIES", a description of the project for the implementation of resource-saving technologies at the "Khadjibey 2005" PE and calculated indicators of the project's economic efficiency were provided.

The bachelor's thesis contains 71 pages, 19 tables, 9 figures. The list of links includes 32 titles.

Keywords: business plan, international standards, business planning, business idea

ЗМІСТ	Стор.
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ	9
1.1. Основні передумови здійснення та сутність бізнес-планування в управлінні організацією	9
1.2. Підходи та методологія створення бізнес-плану	20
Висновки за розділом 1	26
РОЗРОБКА ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ БІЗНЕС ПЛАНУ ЗА СТАНДАРТОМ UNIDO	27
2.1. Бізнес-ідея проекту	27
2.2. Загальна характеристика ПП «Хаджибей-2005»	37
2.3. Аналіз системи управління ризиками інвестиційних проектів	41
Висновки за розділом 2	49
ФІНАНСОВИЙ ПЛАН БІЗНЕС-ПЛАНУ З ВПРОВАДЖЕННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ	50
3.1. Опис проекту з впровадження ресурсозберігаючих технологій на ПП «Хаджибей 2005»	50
3.2. Оцінка ефективності проекту	53
Висновки за розділом 3	61
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	69

ВСТУП

Актуальність теми. Належне створення, подальше функціонування та розвиток кожного суб'єкта господарювання потребує ретельного планування. Особливо важливим є розробка бізнес-плану для детального попереднього аналізу та прогнозування перспектив підприємницьких проектів, особливо при започаткуванні нового напрямку чи виду господарської діяльності або створенні стратегічного сектору підприємства. Бізнес-планування господарської діяльності набуває особливого значення на сучасному етапі розвитку економіки. Це пов'язано з тим, що об'єктивно зростає потреба в більш детальному та комплексному впровадженні сучасних елементів планування для забезпечення виживання та запланованої конкурентоспроможності підприємств.

Ступінь дослідження проблеми. Саме бізнес-планування дає можливість підприємству здійснювати адекватні дії на ринку. Питання бізнес-планування активно досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: К. Барроу, Д. Борістейн, Р. Браун, П. Прюетт, С. Покропивний, Г. Швиданенко, Г. Тарасик, М. Марська, С. Соболев, О. Делевянко та інші. У своїх працях вищезазначені науковці досліджують основні принципи, методи та структури національних та міжнародних бізнес-планів. Вони наголошують на необхідності розробки бізнес-плану для формулювання чіткої корпоративної стратегії та прагнуть популяризувати цей метод управління серед українських підприємців. Однак процес адаптації української методології підготовки бізнес-планів до європейських стандартів ще недостатньо досліджений, що зумовлює актуальність цієї роботи.

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є теоретичне та практичне дослідження бізнес-планування в управлінні організацією.

Для досягнення поставленої мети були сформульовані та вирішені такі завдання:

- розглянути сутність бізнес-планування в управлінні організацією та основні передумови його здійснення ;
- проаналізувати підходи до створення бізнес-планів на підприємстві.
- дослідити внутрішнє та зовнішнє середовище ПП «Хаджибей-2005»
- розробити пропозиції щодо бізнес-планування підприємства;
- розрахувати показників економічної ефективності запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження теоретичні та практичні положення бізнес-планування підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо впровадження бізнес-планування в управлінні підприємством.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження застосовувались такі методи: – спостереження – за допомогою якого був здійснений моніторинг вітчизняних підприємств галузі; – графічно-аналітичний метод – для наочної ілюстрації досліджуваних явищ та процесів за допомогою рисунків та діаграм; – економіко-математичні методи – для здійснення безпосередньої оцінки конкурентоспроможності результатів діяльності підприємств; методи експертних оцінок; методи теоретичного узагальнення та практичного порівняння – для дослідження особливостей сучасної конкуренції галузі; – аналіз і синтез – для обґрунтування теоретичних положень та практичних рекомендацій; – узагальнення – за допомогою якого було зроблено загальні висновки.

Інформаційно-нормативну базу складають результати наукових пошуків вітчизняних та зарубіжних вчених і фундаментальні положення економічної теорії.

Практичне значення одержаних результатів. Сформовані в роботі рекомендації дозволять підприємствам ефективно конкурувати в умовах ринкової нестабільності та послаблення кон'юнктури ринку, а також удосконалити ефективність виробничої діяльності.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, можна сказати, що існує багато нюансів даної проблеми, які потрібно досліджувати, незважаючи на великий обсяг теоретичних здобутків з питань забезпечення конкурентоспроможності компаній. У ході вивчення та оцінювання конкурентоспроможності підприємства, необхідним є не тільки розуміння значення даного терміну, але і обов'язковим є визначення тих факторів, які впливають або у майбутньому можуть вплинути на нього. Найбільш поширеною класифікацією цих факторів, які впливають на рівень конкурентоспроможності підприємства є внутрішні і зовнішні, які залежать від позиції приналежності до підприємства. У процесі дослідження існуючих теоретичних підходів використовують такі методи для здійснення оцінки конкурентоспроможності підприємства: графічні, матричні, бальної оцінки індексні тощо. Отже, для здійснення подальшого аналізу рівня конкурентоспроможності та здійснення відповідного оцінювання, необхідною умовою є точне розуміння теоретичних аспектів конкурентоспроможності підприємства.

В розділі 3 було запропоновано бізнес планування підприємства за рахунок технологічних інновацій. Основними факторами, які найкраще підходять для хлібопекарської галузі для підвищення ефективності виробництва, є: підвищення рівня технології, управління та організації виробництва і праці; зміна кількості та структури виробництва; покращення якості природних ресурсів.

На досліджуваному підприємстві було виявлено значний знос конвеєрних печей, тому запропонованим заходом є модернізація певного обладнання. Загалом модернізацію виробничого обладнання можна визначити як удосконалення та оновлення матеріально-технічної бази виробництва шляхом впровадження інноваційного обладнання, машин і механізмів, що базуються на останніх досягненнях науки і техніки, завдяки

чому підвищується ступінь інноваційності та конкурентоспроможності продукції, що випускається.

Також було запропоновано підвищити ефективність виробничої діяльності шляхом впровадження нових видів хлібобулочних виробів. Цей захід дозволить покращити асортиментну політику підприємства та отримати додатковий дохід.

Також було запропоновано підвищити ефективність виробничої діяльності шляхом впровадження нових видів хлібобулочних виробів. Цей захід дозволить покращити асортиментну політику підприємства та отримати додатковий прибуток.

На основі розглянутих показників соціально-економічної ефективності можна зробити висновок, що впровадження нових *конвеєрних печей та сковорідок "Ляной"* є доцільним та вигідним. Про це також свідчить позитивне значення чистого дисконтованого прибутку, відсоткова норма рентабельності більше 1, досить короткий термін окупності нового обладнання та внутрішня норма рентабельності, що перевищує середньозважену ціну інвестиційних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белов А. М. Економіка організації (підприємства): Практикум. М.: ИНФРА.М, 2016. 272 с.
2. Смирницький Є. М. Економічні показники промисловості. К.: Економіка, 2017. 432 с.
3. Економіка підприємства підручник: за ред. П.Ф. Покропивного. К.: КНЕУ, 2015. 528с.
4. Єгупов Ю. А. Організація виробництва на промисловому підприємстві. К.: Центр навч. літ. 2016. 488с.
5. Курочкін А.С. Організація виробництва: конспект лекцій. К.: МАУП. 2017. 116 с.
6. Малюк В. І. Проектування структур виробничих підприємств. К.: Фінанси України, 2012. 20с.
7. Онищенко В. О. Організація виробництва: навчальний посібник. К.: 2015. 336 с.
8. Осовська Г В. Основи менеджменту: Навч. посібник, для студентів вищих навчальних закладів. К.: «Кондор», 2013. 368 с.
9. Дробот В. І. Технологія хлібопекарського виробництва: підруч. для учнів проф. техн. навч. закл. К.: Техніка, 2016. 408 с.
10. Ройтер І. М. Хлібопекарське виробництво: Технологічний довідник, 4.те видання. К.: Техніка, 2019. 532 с.
11. Чухрай Н. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення. Монографія. Львів: Львівська політехніка. 2012. 316 с.
12. Краснокутська П. П. Потенціал підприємства. К: Центр навч. Літ-ри. 2018. 410 с.
13. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: посібник для сам вивчення дисципліни. К.: КНЕУ. 2018. 368 с.
14. Грещак М. Г. Управління витратами: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018.

264 с.

15. Петрович І. М. Економіка виробничого підприємства: Навч. посіб. К.: Знання, 2017. 405 с.

16. Філіна Г. І. Управління витратами та цінами : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. К. : Персонал, 2018. 240 с.

17. Ганіч С. С. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку вітчизняного ринку хлібобулочних виробів. Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів і права в сучасних умовах: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (14 травня 2021 р., м. Полтава). Полтава, 2021. С. 37.

18. Ганіч С. С. Основні методи підвищення ефективності виробництва на підприємстві. Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: матеріали ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції (25 листопада 2020 р., м. Київ). Київ, 2020. С. 85.

19. Безтелесна Л. Удосконалення механізму мотивації продуктивності найманих працівників .Україна: аспекти праці. 2016. № 1. С. 42.48.

20. Гречухін А. С. Методи оцінки ефективності виробничої діяльності підприємства. Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених. Вип. 10.

21. Нетяжук М. В. Економічний механізм регулювання розвитку хлібопекарної промисловості: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.07.01: захист 17.12.2005 / наук. кер. Якубовський М. М. Київ: НДЕІ, 2005. 20 с.

22. Опря О. А. Розвиток ринку хлібобулочних виробів: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.07.02: захист 27.02.2006 / наук. кер. Худолій Л. М. Київ: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2006. 20 с.

23. Credit-rating: [Веб-сайт]. Київ, 2019. URL: <http://www.credit-rating.ua> (дата звернення: 26.04.2022).

24. Навольская Н. В. Исследование рынка хлеба и хлебобулочных изделий Украины // maxriseconsulting.com. Харків, 2019. URL: <https://maxriseconsulting.com/analiz-rynka-hleba/> (дата звернення: 27.06.2019).

25. Статистичний щорічник України за 2019 рік / за ред. Вернер І. Є. Київ: МПС, 2018. 541 с.
26. Аграрне інформаційне агентство: [Веб-сайт]. Одеса, 2019. URL: <http://agravery.com> (дата звернення: 29.04.2022).
27. Навольська Н.В. Дослідження ринку хліба і хлібобулочних виробів в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Т. 1, вип. 11. С. 438-441.
28. Бергер В.В. Дослідження ринку хлібопекарної та кондитерської галузей України // Вісник соціально-економічних досліджень / НАН України. Київ, 2017. Т. 1, вип. 1. С. 64-70.
29. Соколова Н.Ю., Котузаки О.М., Пожиткова Л.Г. Аналіз проблем хлібопекарської галузі, стан ринку та актуальні шляхи розширення асортименту. Зернові продукти і комбікорми. 2018. Т. 3, вип. 18. С. 51-55.
30. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України: [Веб-сайт]. Київ, 2019. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 25.05.2022).
31. Юргачова К. Г., Лебеденко Т. Є. Хлібобулочні вироби оздоровчого призначення з використанням фіто добавок. К.: Прес, 2015. 464 с.
32. Нікішина О.В., Бібікова Н.О. Інтеграційні механізми розвитку українського ринку хліба та хлібобулочних виробів. Економіка харчової промисловості. 2018. Т. 1, вип. 10. С. 25-34.